

Tématické okruhy k SZZ Magisterského navazujícího studia oboru Design

1/ Charakteristika současného designu.

Trendy, inovace, materiály, technologie, prezentace současného designu v ČR a zahraničí. Soutěže, výstavy, literatura a internetové zdroje.

2/ Představitelé současného designu.

Designérské osobnosti, designérská studia, firmy a výrobci v ČR a ve světě. Výstavní instituce a jejich role.

3/ Zdroje současného designu.

Charakteristika moderny a postmoderny, vliv výtvarného umění a architektury na vývoj designu.

4/ Vývoj designu v letech 1945 - 1960.

Vliv 2. světové války, Železná opona. Kontinuita (funkcionalismus, streamline, art deco), nové trendy (plasty, organický design). Emancipace designu jako oboru. Školy a instituce. Počátek atomového a kosmického věku.

5/ Vývoj designu v 60. a 70. letech 20. století.

Nový pohled na design - vliv populární kultury, sportu, masových médií, hudby. Antidesign. Konec moderny. Vliv výtvarného umění (pop art, op art). Skandinávský design.

6/ Vývoj designu v 80. a 90. letech 20. století.

Hi-tech a počítačový věk. Postmoderna. Historismus. Komerční retro a revival. Konec Studené války a Železné opony. Ekologický design.

Dějiny moderního a současného umění

Poválečný vývoj výtvarného umění: od poloviny 40. let 20. Století

1/ Epoque druhé moderny a její politické a hospodářské zázemí. Spektrum široké tendence

abstraktní tvorby v euroamerickém prostoru 40. - 50. let dvacátého století;

expresivní linie,

zejména informel, l'art brut, tašismus a gestická malba, přesun kulturního centra do USA:

malba jako akční show - americký abstraktní expresionismus, color field painting (např.

Georges Mathieu, Hans Hartung, Alberto Burri, Pierre Alechinsky, skupina Cobra - Karel

Appel, Barnett Newman, Marc Rothko).

2/ Epoque druhé moderny, její politické a hospodářské zázemí. Fascinace písmem, poezií,

číslem, matematickým procesem, pojetí umění jako myšlenkové hry; geometrická linie

poválečné abstrakce, lettrismus, konkrétní umění a op-art (např. Frank Stella, Josef Albers,

Victor Vasarely, Bridget Riley, Roman Opalka).

3/ Mezi kubismem, abstrakcí a syntetickou modernou, situace v plastice a objektu po válce.

Nové materiály a postupy: užití železa, oceli, kinetismus. Figura jako téma biomorfně

tvarované skulptury (např. Henry Moore, Karl Hartung, Constantin Brâncuși, Hans Arp, Jean

Tinguely). Poválečný figuralismus (např. Alberto Giacometti, Alexander Calder).

Nové vyjadřovací formy 60. - 70. let

4/ Minimalismus a konceptuální tendence. Meditace a pohyb jako reakce na abstraktní expresionismus. Minimalismus v malbě, médium světla, zkoumání hranice obrazu a jeho

přesahy směrem k objektu (např. Donald Judd, Sol Lewitt, Dan Flavin, Agnes Martin). Nové

vyjadřovací formy 60. let dvacátého století, konceptuální tendence v USA, propojení

výtvarného umění a hudby (např. John Cage, Yoko Ono, hnutí Fluxus).

5/ Inspirace spotřební kulturou a její kritika v kontextu hospodářské recese.

Reakce na

modernistická omezení oboru. Změny v přístupu k tělesnosti, nové uvažování o prostoru, land

art, nový realismus - umění akce, body art, performance - happening, prvky mysterií:

videňský akcionalismus (např. Yves Klein, Daniel Spoerri, Allan Kaprow, Piero Manzoni,

Joseph Beuys, Carolee Schneeman, Chris Burden, Vito Acconci, Christo, Robert Smithson,

Rudolf Schwarzkogler, Hermann Nitsch, Marina Abramović).

6/ Vznik pop artu, neodada a nových žánrů. Banální témata, inspirace popovou, pokleslou

kulturou, kritický odstup a ironie v americkém umění, propojení „vysokého umění“ a

fotografie, experimentálního filmu, serigrafie, objektu; vznik videoartu; nástup nové figurace,

aspekty evropského neorealismu a hyperrealismu v USA (např. Francis Bacon, Roy Lichtenstein, Claes Oldenburg, Chuck Close, Andy Warhol, Steina & Woody Vasulka, David

Hockney, Lucian Freud, Gerhard Richter, Bruce Nauman).

Postmoderna / 2. polovina 70. let - 80. léta 20. století

7/ Nové chápání tradice ve výtvarném umění. Historismy jako oblíbený žánr postmoderního

umění. Nástup neoexpresionismu, Transavantgardy v Itálii a Neue Wilde v Německu,

proměna kulturního prostoru pod vlivem médií a historických událostí. Nestylovost jako

princip. (např. Georg Baselitz, Anselm Kiefer, Julian Schnabel, Mimmo Paladino, Sandro

Chia, Jean-Michel Basquiat).

8/ Nové formy, technologie a strategie ve výtvarném umění: instalace, objekt, velkoformátová

fotografie, xerox, videoinstalace, objevování elektronických médií. Tematizace sociálně a

politicky naléhavých otázek - např. gender art (např. Bill Viola, Nam June Paik, Louise

Bourgeois, Barbara Kruger, Cindy Sherman, Christian Boltanski, Gilbert & George, Guerilla

Girls, General Idea, Robert Gober, Jeff Koons).

Současná podoba umění / 90. léta 20. století - aktuální trendy

9/ Definitivní prosazení fotografie a videoartu, elektronické, digitální a internetové umění;

multikulturní zaměření, aspekty globalizace, odraz sociální a kulturní transformace postkomunistických

zemí střední Evropy, transdisciplinarita a vliv subkultur, participatorní a intervenční umělecké strategie, public art, archivní impuls v současném umění (např. Andres

Serrano, YBA - Rachel Whiteread, Damien Hirst, Tracey Emin, Sam Taylor Wood; Mona

Hatoum, Felix Gonzalez - Torres, Anish Kapoor, Simon Starling, Sanja Iveković, Zbigniew

Libera, Adrian Paci, Shirin Neshat, Mariko Mori, Stelarc).

Literatura:

- ARCHER, M.: *Art Since 1960*. Thames & Hudson, 1997
- BELTING, H.: *Konec dějin umění*. Mladá fronta, 2000
- COTTON, CH.: *The Photography as Contemporary Art*. Thames & Hudson, 2004
- DEMPSEYOVÁ, A.: *Umělecké, styly, školy a hnutí*. Slovart, 2002
- DJURIČ, D.; ŠUVAKOVIČ, M.: *Impossible Histories*. Massachusetts Institute of Technology, 2003
- FOSTER, H. a kol.: *Umění po roce 1900 : modernismus, antimodernismus, postmodernismus*. Slovart, 2007
- FLUSSER, V.: *Moc obrazu*. Výtvarné umění 3-4, 1996
- GOLDBERG, R.: *Performance Art*. Thames & Hudson, 1993
- GRYGAR, Š.: *Konceptuální umění a fotografie*. Akademie múzických umění, 2004
- CHALUPECKÝ, J.: *Úděl umělce: Duchampovské meditace*. Torst, 1998
- JOACHIMIDES, CH.; ROSENTHAL, N. (ed.): *American Art in the 20th Century*. Prestel Verlag, 1993
- KESNER, L.: *Muzeum umění v digitální době*. Argo, 2000
- LUCIE-SMITH, E.: *Art Today*. Slovart, 1996
- PEJIĆ, B.; ELLIOTT, D. (ed.): *After the Wall*. Modern Museum Stockholm, 1999
- POSPISZYL, T.(ed.): *Před obrazem - antologie americké výtvarné teorie a kritiky*. OSVV, 1998
- RUHRBERG, K. a kol.: *Umění 20. století: [malířství, soulptury a objekty, nová média, fotografie]*. Slovart, 2004
- SRP, K.: *Minimal, Earth and Concept Art*. Jazzpetit, 1982
- ŠTRAUS, T.: *Slovenský variant moderny*. Pallas, 1992
- WHEELER, D.: *Art Since Mid-Century*. Thames & Hudson, 1991